

**Centraal Bureau
voor de Statistiek**

Rijksoverheid

Ministerie van Financiën

Samenwerkingsovereenkomst tussen het ministerie van Financiën en het Centraal Bureau voor de Statistiek op het gebied van de statistieken over de overheidsfinanciën en daaraan gerelateerde macro-economische statistieken¹

ONDERGETEKENDEN,

Naam: Dr. T.B.P.M. Tjin-A-Tsoi

Functie: Directeur-generaal van de Statistiek

EN

Naam: Drs. J.W. Schuiling

Functie: Directeur-generaal van de Rijksbegroting

spreken het volgende af:

Artikel 1 Algemeen

1.1 Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en het ministerie van Financiën onderschrijven dat een goede samenwerking binnen wettelijke nationale en internationale kaders² noodzaak is gegeven de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de tijdige samenstelling en aanlevering van betrouwbare, vergelijkbare en kwalitatief hoogstaande cijfers over de overheidsfinanciën in het algemeen en voor de halfjaarlijkse EDP-notificaties van de lidstaat Nederland aan de Europese Commissie (EC) cq. Eurostat in het bijzonder.

1.2 CBS en het ministerie van Financiën onderstrepen het belang van regulier overleg tussen CBS als producent van statistieken over onder meer de overheidsfinanciën en het ministerie van Financiën als belangrijke leverancier van data en gebruiker van statistieken.

¹ Deze samenwerkingsovereenkomst vervangt de samenwerkingsovereenkomst van 26 maart 2010 en betreft een actualisatie.

² Het protocol (nr. 12) betreffende de procedure bij buitensporige tekorten (op basis van artikel 126 Verdrag EU); Verordening 479/2009 betreffende de toepassing van het aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap gehechte protocol; Verordening 549/2013 betreffende het Europees systeem van nationale en regionale rekeningen; Het zogenaamde Sixpack (De Verordeningen 1173/2011 tot en met 1177/2011 en Richtlijn 2011/85/EU tot vaststelling van voorschriften voor de begrotingskaders van de lidstaten).

Artikel 2 Taakverdeling rapportages over de overheidsfinanciën en EDP-notificaties

2.1 CBS stelt voor de lidstaat Nederland de statistische rapportages op basis van internationale statistische voorschriften (ESR 2010 en IMF GFSM 2014) op inzake de overheidsfinanciën over afgesloten periodes. Het ministerie van Financiën stelt rapportages op inzake de overheidsfinanciën over nog niet afgesloten perioden c.q. jaren en voor de toekomst.

2.2 CBS draagt in de EDP-notificaties zorg voor het tijdig beschikbaar zijn van de benodigde data voor de afgesloten jaren en het ministerie van Financiën voor de ramingsjaren (inclusief het lopende jaar). CBS verzendt de data aan Eurostat inclusief de reacties op vragen gedurende de verificatie door Eurostat. CBS past daarbij cijfers van het ministerie van Financiën over het lopende jaar niet aan. CBS stuurt het ministerie van Financiën het persbericht over de nieuwe EMU-cijfers ter voorinzage toe. Het ministerie van Financiën verzendt een brief met de EMU-cijfers aan het Nederlandse parlement (meteen) na publicatie door CBS. Een gedetailleerde uitwerking van de taakverdeling, werkwijze en onderlinge deadlines is opgenomen in annex A.

2.3 CBS handelt alle vragen en verzoeken waaronder vragenlijsten af die Eurostat naar leden van de EDP Statistics Working Group stuurt. Het ministerie van Financiën ontvangt afschrift van de correspondentie. Zo nodig wordt het ministerie van Financiën ook betrokken bij de beantwoording van de vragen en verzoeken.

2.4 CBS en het ministerie van Financiën zorgen ervoor dat Nederland voldoende vertegenwoordigd is in werkgroepen en taskforces gelieerd aan de EPD Statistics Working Group. Als algemeen uitgangspunt neemt CBS namens Nederland deel aan taskforces en andere werkgroepen van Eurostat over de statistieken van de overheidsfinanciën. Financiën kan ook deelnemen aan specifieke taskforces en werkgroepen wanneer de onderwerpen in het expertisegebied van het ministerie van Financiën vallen.

Artikel 3 Registratie nieuw overheidsbeleid in de statistiek

3.1 CBS draagt zorg voor de correcte toepassing van de internationale richtlijnen – zoals het ESR 2010 en de Manual on Government Debt and Deficit (MGDD) – met betrekking tot de nationale rekeningen en de overheidsrekeningen in het kader van onder meer de procedure bij buitensporige tekorten.

3.2 Het ministerie van Financiën kan CBS uit hoofde van diens kenniscentrumfunctie in een vroeg stadium van nieuw beleid betrekken bij de beoordeling van de EMU-relevantie hiervan. CBS geeft dan uitsluitel over toepassing van het ESR 2010 en het MGDD op basis van de beschikbare informatie. CBS zal in de regel tot een definitieve beoordeling komen als het beleid uitgekristalliseerd is.

3.3 Het ministerie van Financiën en CBS voeren regelmatig (zie artikel 3.5) overleg over de boeking van (nieuw) beleid (uitgaven en ontvangsten), waaronder ook eenmalige, complexe transacties verstaan worden, met het oog op de verwerking in onder meer de EDP-notificaties, de kwartaalcijfers en de jaarcijfers van de statistieken van de overheidsfinanciën en de nationale rekeningen. Essentieel voor het ministerie van Financiën bij de beoordeling is in hoeverre transacties van de overheid al dan niet gevolgen hebben voor het EMU-saldo en de EMU-schuld.

3.4 Het ministerie van Financiën stelt CBS gedurende het jaar tijdig op de hoogte van nieuw beleid met het oog op onderzoek naar gevolgen voor het EMU-saldo en de EMU-schuld. De bijbehorende reguliere werkwijze is dat het ministerie van Financiën aan CBS de feiten verstrekt. Op basis van de feiten geeft CBS uitsluitel aan het ministerie van Financiën over de boeking in de nationale rekeningen en de overheidsrekeningen, en aldus de verwerking in het EMU-saldo en de EMU-schuld (zie ook artikel 3.5). Voordat CBS tot een definitief besluit komt, stelt CBS het ministerie van Financiën in de gelegenheid te reageren op het voorlopige besluit. Op basis van de reactie van het ministerie van Financiën kan CBS zijn voorlopige besluit herzien en komt het tot een definitief besluit.

3.5 CBS beoordeelt nieuwe casussen gedurende het gehele jaar waarbij het uitgangspunt is dat CBS een (voorlopig) besluit neemt over een transactie van de overheid spoedig na de verwerking van de transactie in een budgettaire nota van het Rijk (Voorjaarsnota, Miljoenennota of

Najaarsnota) of in een rapportage van andere overheidslagen. Het ministerie van Financiën levert op basis van de budgettaire nota's van het Rijk (Voorjaarsnota, Miljoenennota en Najaarsnota) casussen aan die CBS nader zal beoordelen op de EMU-relevantie. CBS stelt op basis hiervan drie keer per jaar een notitie samen van de nieuwe transacties met de (voorlopige) boekingsbesluiten, en levert deze aan het ministerie van Financiën. De eerste notitie komt beschikbaar uiterlijk op 1 augustus en is gebaseerd op de Voorjaarsnota. De tweede notitie komt beschikbaar op uiterlijk 15 november en is gebaseerd op de Miljoenennota. De derde notitie, getiteld nieuw beleid, komt beschikbaar in februari en omvat alle casussen over t-1 (en zo nodig ook van vóór t-1) inclusief de casussen opgenomen in de twee eerdere notities. CBS heeft het initiatief bij de samenstelling van de notitie. Na bespreking met Financiën zal de notitie eind februari definitief worden vastgesteld, met uitzondering van transacties waarvoor nog additionele informatie of consultatie nodig is. Met deze notitie committeert CBS zich aan de beschreven boekingswijze en zal deze verwerken in zijn publicaties over de overheidsrekeningen, nationale rekeningen en zijn bijdrage aan de EDP-notificaties.

3.6 Het ministerie van Financiën kan ingeval van urgente cases CBS verzoeken via een spoedprocedure snel inzicht te geven in de effecten ervan op onder meer het EMU-saldo of de EMU-schuld. De spoedprocedure houdt in dat CBS binnen een korte deadline op hoofdlijnen inzicht verschaft in de gevolgen voor onder meer het EMU-saldo en de EMU-schuld. In zulke gevallen doet CBS alleen een voorlopige uitspraak. CBS kan hierbij ook Eurostat consulteren (zie artikel 3.13). Het ministerie van Financiën zal dan vooraf gevraagd worden om input te leveren voor de consultatie. CBS zal het ministerie van Financiën terugkoppelen over de zienswijze van Eurostat.

3.7 Het ministerie van Financiën zal CBS de relevante informatie verstrekken die CBS nodig heeft om een besluit te nemen hoe nieuw beleid in de nationale rekeningen en de EDP-rapportages geboekt moet worden. Indien het ministerie van Financiën niet zelf over deze informatie beschikt, zal het ministerie hierbij faciliterend optreden om deze informatie van derden zoals andere ministeries te verkrijgen.

3.8 De vertrouwelijke behandeling van informatie geleverd door het ministerie van Financiën aan CBS is afgedekt door de bepalingen daarover in de CBS-wet. Echter, in de praktijk kan zich de situatie voordoen dat inzage in vertrouwelijke dossiers vergt dat CBS-medewerkers voorafgaande aan de inzage een geheimhoudingsverklaring overleggen.

3.9 Ingeval CBS consultatieverzoeken van andere ministeries dan Financiën ontvangt zonder betrokkenheid van het ministerie van Financiën, dan informeert CBS het ministerie van Financiën hierover.

3.10 CBS kan te allen tijde definitieve boekingsbesluiten herzien als de verstrekte feiten nadien onvolledig of onjuist blijken te zijn, als de internationale richtlijnen wijzigen of als Eurostat daarom verzoekt. Ingeval dit gaat spelen wordt het ministerie van Financiën in een vroeg stadium geïnformeerd.

Registratie nieuw overheidsbeleid in de statistiek: complexe cases

3.11 Bij complexe transacties waarbij de gevolgen op het tekort en/of de schuld van de overheid na een korte analyse van CBS niet duidelijk zijn, stellen CBS en het ministerie van Financiën in gezamenlijk overleg een planning op voor de analyse van de desbetreffende transactie(s) door CBS. In de planning worden onder meer deadlines opgenomen voor: de informatievoorziening van het ministerie van Financiën, overleggen, de analyse door CBS, wanneer Eurostat betrokken wordt bij de analyse, het voorleggen van de voorlopige boekingsbeslissing van CBS aan het ministerie van Financiën en het versturen van het boekingsvoorstel naar Eurostat.

3.12 CBS legt altijd complexe boekingsbesluiten zoals bedoeld in artikel 3.11 voor aan het ministerie van Financiën voor een toets op onder meer de juistheid van feiten. Het ministerie van Financiën krijgt dan ten minste zes werkdagen om te reageren op een (voorlopig) boekingsbesluit van CBS. Ingeval CBS suggesties van Financiën niet overneemt, geeft CBS daarover uitleg aan het ministerie van Financiën. Vervolgens consulteert CBS Eurostat waarbij het de consultatierichtlijnen van Eurostat in acht neemt (zie artikel 3.13).

Consultatie Eurostat

3.13 CBS consulteert – op eigen verzoek of op schriftelijk verzoek van het ministerie van Financiën – Eurostat om de gevolgen voor het EMU-saldo en de EMU-schuld van specifieke casussen in kaart te laten brengen. Voor het proces van consultatie van Eurostat gelden de richtlijnen van Eurostat die op de website van Eurostat zijn gepubliceerd. CBS bespreekt het proces en de inhoud van consultaties op verzoek van het ministerie van Financiën vooraf met het Ministerie, zodat een compleet en feitelijk correct beeld is opgenomen in de consultatie van Eurostat. Het ministerie van Financiën neemt niet zelf contact op met Eurostat over de boeking van overheidstransacties tenzij daarover vooraf afstemming is geweest met CBS en CBS geen bezwaren heeft.

Artikel 4 Dataverstrekking

4.1 Tussen CBS en het ministerie van Financiën vindt in het kader van deze samenwerkingsovereenkomst de nodige uitwisseling van data plaats. Annex B bevat een actueel overzicht hiervan. Deze lijst wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld in het afdelingenoverleg (zie artikel 9.3).

4.2 CBS wendt de in Annex B genoemde gegevens uitsluitend aan voor statistische doeleinden.

4.3. Behalve de gegevensleveringen die CBS op grond van verplichtingen aan Eurostat moet doen, stelt CBS de gegevens genoemd in annex B uitsluitend aan een derde partij beschikbaar nadat het Ministerie CBS hiertoe schriftelijk heeft gemachtigd.

Artikel 5 Voorinzage in CBS-publicaties

5.1 CBS geeft het ministerie van Financiën voorinzage in CBS-artikelen over de overheidsfinanciën – die op de website worden gepubliceerd of op een andere wijze worden verspreid (bijvoorbeeld papieren boekwerken). De voorinzage dient een dubbel doel: het informeren over en laten verifiëren van de gepresenteerde feiten. CBS maakt concrete gevallen van voorinzage altijd publiek bekend.

5.2 Reguliere nieuwsberichten over overheidstekort en overheidsschuld worden voor publicatie aan het ministerie van Financiën verstrekt conform het voorinzagebeleid van CBS, dat wordt gepubliceerd op de website van CBS. In geval van andere nieuwsberichten waar een relatie bestaat met door het ministerie van Financiën gepubliceerde cijfers, zal CBS aan het Ministerie de voorgenomen publicatiedatum melden zodra deze bekend is. Het nieuwsbericht zal voorafgaand aan de publicatie aan het ministerie van Financiën worden verstrekt. Voor deze overige nieuwsberichten kan CBS per artikel besluiten het concept eerder voor te leggen dan de reguliere nieuwsberichten. Het gaat dan bijvoorbeeld om achtergrondartikelen waar meer tijd genomen moet kunnen worden om de gepresenteerde feiten te controleren. Het ministerie van Financiën behandelt de informatie onder embargo vertrouwelijk en verspreidt deze hooguit binnen het eigen ministerie in beperkte kring.

Artikel 6 Afstemming beantwoorden van vragen van het Parlement

6.1 Het ministerie van Financiën betreft CBS tijdig bij de beantwoording van Kamervragen over onderwerpen waarbij betrokkenheid van CBS in de rede ligt, en in het bijzonder wanneer in een vraag of een antwoord aan CBS gerefereerd wordt. De wijze van betrokkenheid is afhankelijk van de manier waarop Kamervragen gesteld worden. Kamerleden kunnen verschillen soorten vragen stellen aan de regering: schriftelijke vragen, mondelinge vragen (vragenuur) en interpellatievragen (bij een (spoed)debat). Bij de mondelinge vragen kan de betrokkenheid van CBS mogelijk beperkt zijn doordat er gegeven de korte deadlines beperkte ruimte is voor afstemming en beantwoording.

6.2 CBS draagt er zorg voor dat de gevraagde input van CBS voor de beantwoording van Kamervragen tijdig beschikbaar komt voor het ministerie van Financiën. Het ministerie van Financiën verstrekt de definitieve antwoorden op Kamervragen aan CBS.

Artikel 7 Kwaliteit van statistieken

7.1 CBS informeert het ministerie van Financiën meteen als de Commissie ex artikel 11 ter van Verordening (EG) 479/2009 besluit een methodologisch bezoek te houden over de kwaliteit van de ingediende gegevens, als omschreven in artikel 8 lid 1 van Verordening (EG) 479/2009.

7.2 Voorts informeert CBS het ministerie van Financiën meteen bij cases van manipulatie van statistieken ex artikel 8 van de EU-verordening handhaving begrotingstoezicht (1173/2011).

Artikel 8 Informatie-uitwisseling over het bni als grondslag voor de afdracht eigen middelen

8.1 De rapportage van CBS over het bruto nationaal inkomen (BNI) als grondslag voor de afdracht van eigen middelen vergt regelmatig overleg tussen het ministerie van Financiën en CBS. Daarbij gaat het onder meer over de bijeenkomsten van het BNI-comité, de cijfers van het BNI relevant voor de afdrachten en mogelijke bijstellingen van het BNI als gevolg van ESR-revisies, bronnenrevisies, voorbehoudensystematiek en andere (tussentijdse) aanpassingen. Voorts informeert CBS het ministerie van Financiën regelmatig over de voortgang van de harmonisatie van de tijdstippen van (bronnen)revisies van het bbp/bni van de lidstaten van de EU. Het ministerie van Financiën informeert CBS over de statistische aspecten van wijzigingen in het eigenmiddelenbesluit.

Artikel 9 Regulier overleg

9.1 Overleggen tussen DG CBS en DG Rijksbegroting vinden plaats op ad-hoc basis.

9.2 Ten minste halfjaarlijks vindt er een directeurenoverleg plaats tussen de hoofddirecteur economie, bedrijven en nationale rekeningen van CBS en de directeur begrotingszaken van het ministerie van Financiën. In dat overleg kan gesproken worden over proces en inhoud van onderwerpen op het terrein van de overheidsfinanciën in ruime zin. Het directeurenoverleg wordt voorbereid in het afdelingenoverleg.

9.3 Ten minste op kwartaalbasis vindt er een afdelingenoverleg plaats tussen de directeur van de afdeling overheidsfinanciën en consumentenprijzen (EOC) van CBS en het hoofd begrotingsbeleid (BBL) van het ministerie van Financiën om de lopende zaken te bespreken op vooral het terrein van de statistieken over de overheidsfinanciën. Voorts is het de werkwijze dat zo min mogelijk zaken doorverwezen worden naar het directeurenoverleg.

Artikel 10 Evaluatie

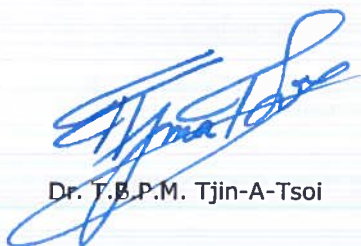
10.1 Deze samenwerkingsovereenkomst wordt geëvalueerd. Het eerste evaluatiemoment is voorzien in 2018.

Artikel 11 Overig

11.1 CBS en het ministerie van Financiën wijzen ieder jaar een contactpersoon aan voor het beheer van proces en de inhoud van deze samenwerkingsovereenkomst.

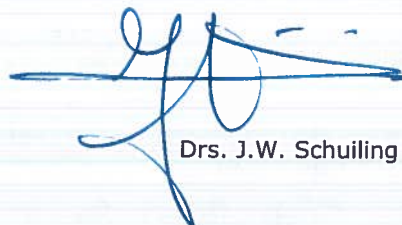
11.2 Deze overeenkomst wordt gepubliceerd op de website van CBS.

Alles in tweevoud opgemaakt en ondertekend d.d. 20/9/2016 te Den Haag

Dr. T.B.P.M. Tjin-A-Tsoi

Directeur-generaal
van de Statistiek

Drs. J.W. Schuiling

Directeur-generaal
van de Rijksbegroting

Annex A behorende bij de samenwerkingsovereenkomst tussen het ministerie van Financiën en het Centraal Bureau voor de Statistiek

Nadere uitwerking van afspraken over taakverdeling en werkwijze bij de halfjaarlijkse EDP-notificaties

Methodenbeschrijving EMU-saldo en EMU-schuld

A.1 CBS stelt – in samenspraak met het ministerie van Financiën – voor de lidstaat Nederland de gedetailleerde overzichten van methoden, procedures en bronnen op die ten grondslag liggen aan de berekening van het EMU-saldo en de EMU-schuld (ex artikel 9 EDP-verordening). CBS publiceert de methodenbeschrijving (de zogenoemde EDP-inventory) op de website. CBS actualiseert de methodenbeschrijving indien noodzakelijk jaarlijks en publiceert de actualisatie voor 31 december. Het ministerie van Financiën ontvangt jaarlijks – als onderdeel van de EDP inventory – de geactualiseerde lijst van de instellingen die conform het ESR 2010 behoren tot de sector overheid.

Halfjaarlijkse EDP-notificaties: algemeen

A.2 CBS vult in de tabellen van de notificaties de afgesloten jaren in en het ministerie van Financiën het lopende jaar en de toekomstige jaren. CBS en het ministerie van Financiën vullen de EDP-tabellenset – inclusief reguliere en niet-reguliere aanvullende informatieverzoeken van Eurostat – tijdig en zo volledig mogelijk in.

A.3 CBS vult de aanvullende EDP-questionnaire in – inclusief ad-hoc vragen(lijsten) – voor de afgesloten jaren en het ministerie van Financiën voor het lopende jaar en de toekomstige jaren.

A.4 CBS zorgt voor de verzending van de notificaties – conform de EDP-verordening – aan Eurostat (met afschrift aan het ministerie van Financiën, ECB en DNB). CBS verstuurt uiterlijk op de laatste werkdag van maart en september om 12.00 uur de integrale halfjaarlijkse notificatie van Nederland aan de Europese Commissie.

A.5 Alle communicatie tussen de Europese Commissie en de lidstaat Nederland betreffende de halfjaarlijkse EDP-notificaties (inclusief het verificatieproces) loopt via de EDP-coördinator, die afkomstig is van CBS. In voorkomende gevallen kan hiervan afgeweken worden na onderling overleg. De EDP-coördinator zorgt ervoor dat het ministerie van Financiën steeds een kopie ontvangt van de (digitale) correspondentie over de notificaties (inclusief de verificatie) tussen Eurostat en CBS ingeval Eurostat geen kopie aan het ministerie van Financiën stuurt.

A.6 CBS verwerkt de bijdragen van het ministerie van Financiën aan de notificatie met de eigen bijdragen tot één EDP-notificatie. De bijdragen van het ministerie van Financiën aangaande het lopende jaar worden ongewijzigd en volledig overgenomen.

A.7 Na indiening van de notificatie vindt de verificatie door Eurostat plaats in de vorm van onder meer verzoeken om 'clarification'. Taakverdeling, werkwijze en communicatie zijn dezelfde als bij de notificatietabellen.

A.8 Na de beëindiging van de verificatie door Eurostat publiceert CBS de definitieve EDP-tabellen.

A.9 CBS en het ministerie van Financiën hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor correcte invulling van tabel 2A van de notificatie (de aansluiting van het financieringssaldo van het Rijk op het saldo van de centrale overheid conform de EDP-definities). Beide instellingen streven na het aansluitingsverschil kleiner te laten zijn dan 0,05% bbp. Jaarlijks na de publicatie door Eurostat van de aprilnotificatie vindt een evaluatie plaats van de jaarafsluiting (proces en cijfers inclusief statistische verschil over jaar t-1).

A.10 CBS zorgt voor consistentie van de EDP-tabellen met de tabellen voorgeschreven door het ESR 2010 (onder andere de tabellen 2, 6, 7, 8, 9, 11, 25, 27 en 28). In bijzondere gevallen zoals tussentijdse aanpassingen van EMU-saldo en/of EMU-schuld kunnen gegevens in de EDP-tabellen (tijdelijk) actueler zijn dan de tabellen van ESR 2010-leveringenprogramma.

EDP-notificatie van 1 april

A.11 CBS en het ministerie van Financiën stellen een gezamenlijk gedetailleerd tijdschema op voor de samenstelling van de aprilnotificatie. Het schema komt uiterlijk in januari beschikbaar voor de komende aprilnotificatie van het betreffende jaar. CBS en het ministerie van Financiën kunnen zo nodig afwijken van het tijdschema in deze overeenkomst, onder voorwaarde dat beide partijen akkoord zijn met de wijzigingen.

A.12 CBS gebruikt de kwartaalsectorrekeningen waarin de beschikbare meest recente jaarcijfers verwerkt zijn, voor de samenstelling van cijfers over jaar t-1 in de EDP-notificatie van 1 april jaar t. CBS gebruikt de nationale rekeningen van juni t-1 voor de samenstelling van cijfers over de jaren t-2, t-3 en t-4 in de EDP-notificatie van 1 april jaar t. Zonodig wordt actuelere informatie nog verwerkt.

A.13 In maart verifieert het ministerie van Financiën de concept-cijfers over tekort en schuld. CBS en het ministerie van Financiën hebben gekozen voor een verificatieproces (collegiale toetsing) omdat een belangrijk deel van de door CBS gebruikte informatie afkomstig is van het ministerie van Financiën en andere ministeries.

A.14 Dit verificatieproces bestaat uit de bespreking van geconstateerde significante verschillen tussen de gegevens van CBS en die van het Ministerie. Significante verschillen zijn hierbij gedefinieerd als verschillen van meer dan 0,01% bbp (zo nodig kunnen ook kleinere verschillen aan de orde komen). Deze regel geldt niet alleen voor het totale EMU-saldo en de totale EMU-schuld, maar ook voor de transacties waaruit deze grootheden zijn samengesteld.

A.15 De verificatie start uiterlijk zeven werkdagen voor de publicatie van het nieuwsbericht. CBS stuurt dan ten minste de EDP-tabellen 1 en 2A en het onderling afgestemde sjabloon ten behoeve van de invulling van tabel 2A met de voorlopige cijfers naar het ministerie van Financiën.

A.16 De verificatie eindigt drie werkdagen voor de publicatie van het nieuwsbericht om 15.00 uur. Die dag stelt CBS zijn eerste jaarraming van het EMU-saldo en de EMU-schuld jaar over het jaar t-1 definitief vast. CBS bericht het ministerie van Financiën dan ook over het definitieve EMU-saldo en de definitieve EMU-schuld.

A.17 CBS stuurt uiterlijk twee werkdagen voor publicatie (zie A.19 voor de publicatiedatum) de definitieve EDP-tabellen 1-4 met de realisatiecijfers naar het ministerie van Financiën. Het Ministerie behandelt deze informatie vertrouwelijk en verspreidt deze niet. Het ministerie van Financiën ontvangt voorlopige versies van de additionele questionnaires waarvan de deadlines in de jaarlijkse EDP-planning worden vastgesteld.

A.18 CBS beslist na overleg met het ministerie van Financiën over het ook inlichten van andere overheidsinstellingen zoals andere ministeries.

A.19 CBS stelt elk jaar een nieuwsbericht op over het EMU-saldo en de EMU-schuld zoals gerapporteerd in de 1 april-notificatie. Dit nieuwsbericht komt uit op 25 (ingeval van een schrikkeljaar) of 26 maart of de laatste werkdag hiervoor indien 25 resp. 26 maart geen werkdagen zijn. De precieze datum is als zodanig opgenomen in de openbare nieuwsberichtenkalender van CBS (zie www.cbs.nl). Het tijdstip zal CBS tijdig doorgeven aan het Ministerie. CBS stuurt op de dag van publicatie de EDP-tabellen 1 tot en met 4 naar Eurostat. Het ministerie van Financiën stuurt na verschijnen van het persbericht van CBS een brief aan het parlement over de nieuwe EMU-cijfers met als bijlage de tabellen 1 tot en met 4. Het ministerie van Financiën stuurt zijn ramingen voor het lopende jaar ten behoeve van de tabellenset van de notificatie uiterlijk één werkdag voor de publicatie van het nieuwsbericht naar het CBS.

A.20 CBS stelt één werkdag voor de publicatie van het CBS-nieuwsbericht de definitieve tekst van het nieuwsbericht vast. CBS stuurt het persbericht conform het voorinzagebeleid naar het ministerie van Financiën, maar uiterlijk om 15.00 uur op de werkdag voor publicatie. CBS heeft de eindverantwoordelijkheid voor de inhoud van het nieuwsbericht.

A.21 Het ministerie van Financiën informeert CBS tijdig over eigen persberichten en kamerbrieven die ingaan op het CBS-nieuwsbericht, en geeft daarbij CBS voorinzage.

A.22 CBS stuurt de integrale tabellenset van de aprilnotificatie met bijbehorende additionele documenten aan de Europese Commissie na publicatie van het CBS-nieuwsbericht, uiterlijk om

12.00 uur op de laatste werkdag van maart. Financiën krijgt daarvan afschrift op de dag van verzending.

EDP-notificatie van 1 oktober

A.23 Het ministerie van Financiën levert uiterlijk half mei nieuwe informatie indien de verstrekte data voor de 1-april notificatie zijn herzien. In het bijzonder gaat het hier om het feitelijk financieringssaldo, de tweede-rekeningen en de kas-transcorrecties voor de rente.

A.24 De EDP-notificatie van 1 oktober bevat voor de realisatiejaren de CBS-cijfers van de meest recente nationale rekeningen. Deze verschijnen jaarlijks in juni en bevatten nieuwe data over de jaren t-1 tot en met t-4. Zo nodig, indien bekend is dat nieuwe gegevens of inzichten leiden tot een bijstelling van EMU-saldo en/of de EMU-schuld die cumulatief groter is dan 0,1 procent van het bbp, worden actuelere gegevens en inzichten nog verwerkt.

A.25 Gedurende het proces van samenstelling van de oktobernotificatie vindt net als bij de aprilnotificatie afstemming en uitwisseling van data plaats. Het proces van de oktobernotificatie is in vergelijking met de april-notificatie meestal minder uitgebreid en korter. De cijfers voor het ramingsjaar in de EDP-notificatie zijn afkomstig uit de Miljoenennota. De cijfers van de afgesloten jaren zijn afkomstig uit de gepubliceerde nationale rekeningen van juni. Elk jaar vindt op de laatste vrijdag van augustus tussen CBS en het ministerie van Financiën afstemming plaats of in de oktobernotificatie afgeweken zal worden van de meeste recente nationale rekeningen.

A.26 CBS stuurt uiterlijk twee werkdagen voor verzending aan Eurostat de definitieve EDP-tabellen 1-4 met de realisatiecijfers naar het ministerie van Financiën. Het Ministerie behandelt deze informatie vertrouwelijk en verspreidt deze niet. Het ministerie van Financiën ontvangt voorlopige versies van de additionele questionnaires eerder.

A.27 Het ministerie van Financiën stuurt zijn cijfers voor het lopende jaar uiterlijk één werkdag voor 30 september om 12.00 uur 's middags naar CBS.

A.28 CBS verstuurt de oktobernotificatie met bijbehorende additionele documenten en tabellen uiterlijk om 12.00 uur op de laatste werkdag van september aan de Europese Commissie (Eurostat). Financiën krijgt daarvan afschrift op de dag van verzending. Er rust - na verzending door CBS aan het ministerie van Financiën - geen embargo op de informatie in de notificatietabellen 1-4.

Annex B behorende bij de samenwerkingsovereenkomst tussen het ministerie van Financiën en het Centraal Bureau voor de Statistiek

Nadere uitwerking van de informatievoorziening van het ministerie van Financiën aan CBS en v.v.

Communicatie

- B.1 Het ministerie van Financiën en CBS informeren elkaar over wijzigingen in contactpersonen bij de in deze bijlage opgenomen rapportages.
- B.2 De directie Begrotingszaken van het ministerie van Financiën is ook intermediair tussen het Agentschap van het ministerie van Financiën en CBS.
- B.3 Het ministerie van Financiën en CBS reageren zo spoedig mogelijk op vragen van elkaar over de in deze bijlage genoemde leveringen. Indien een vraag niet binnen de gestelde termijn beantwoord kan worden, spreken CBS en het ministerie van Financiën samen een deadline voor de beantwoording af.
- B.4 Het ministerie van Financiën en CBS melden elkaar indien er specifieke kwesties ten aanzien van de kwaliteit van de geleverde gegevens spelen.

Informatievoorziening van het ministerie van Financiën aan CBS

B.5 CBS ontvangt van DG Rijksbegroting afdeling Rijkshoofdboekhouding (DGRB/RB) van het ministerie van Financiën de volgende informatie op maand- (B.6), kwartaal- (B.7) en jaarbasis (B.8), en van DG Rijksbegroting afdeling Begrotingsbeleid (DGRB/BBL) op jaarbasis (B.9).

B.6 Op maandbasis:

1. Kasoverzichten (exclusief de belastingopbrengsten) van het Rijk bestaande uit:
 - a) Artikelrealisaties uit het IBOS (uitgaven en ontvangsten van het Rijk in de betreffende maand);
 - b) De departementale gecorrigeerde saldibalansen:
 - Twintig dagen na afloop van de maand, indien mogelijk eerder;
 - In Excel-format;
 - De artikelrealisaties uit het IBOS moeten aansluiten op de uitgaven- en ontvangsten zoals vermeld op de departementale gecorrigeerde saldibalansen;
2. De maandelijkse kasrapportages: Schatkistoverzicht, Financieringsoverzicht, Korte-termijnschuldenoverzicht, Kasontvangsten- en uitgavenoverzicht, Mutaties IRC-rekeningen derden (incl. eindstanden op de twee derdenrekeningen met de Europese Unie), Specificatie-overzicht financiering ontvangsten, Specificatie-overzicht financiering uitgaven, Specificatie-overzicht schatkist: fondsen:
 - Een maand na afloop van de verslagmaand;
 - In Excel-format;
3. Overzicht van de maandelijkse BNI- en BTW-afdrachten (inclusief UK-rebate):
 - Een maand na afloop van de verslagmaand.

B.7 Op kwartaalbasis:

1. Overzicht van de financiële transacties en balansstanden van het Rijk (de zgn. kwartaalsectorrekeningenrapportage) inclusief:
 - a) Overheidsdeelnemingen aangevuld met eventuele kapitaalstortingen en -onttrekkingen;
 - b) Overzicht van schatkistbankieren door RWT's en decentrale overheden (rekening-couranten, leningen etc.) op totaalbasis per sectorcode;

- c) Overzicht van de Antillenschuld;
- d) Overzicht van de lopende inschrijving aan Curaçao en Sint Maarten:
 - Zes weken na afloop van het kwartaal;
 - In Excel-format;
- 2. De individuele rekening-courantverhoudingen van de sociale fondsen en sociale-verzekeringsinstellingen (inclusief NZA en CAK) met de RHB:
 - Zes weken na afloop van het kwartaal;
 - In Excel-format;
- 3. De individuele rentestanden van de sociale-zekerheidsfondsen met de Rijkshoofdboekhouding:
 - Zes weken na afloop van het kwartaal;
 - In Excel-format.

B.8 Op jaarbasis:

1. De concept departementaal jaarverslagen van alle ministeries en begrotingsfondsen over het afgelopen jaar (te weten het beleidsverslag, de beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen, het jaarverslag, de jaarrekeningen van de afzonderlijke baten-lastendiensten, de bedrijfsvoeringparagraaf, de samenvatting baten-lastendiensten-paragraaf voor in het jaarverslag, de bijlagen ZBO's en RWT's en de aanbevelingen AR), verzorgd door de Rijkshoofdboekhouding met de aantekening dat CBS de concept-jaarverslagen vertrouwelijk behandelt en het op deze stukken rustende embargo respecteert:
 - 24 februari jaar t+1;
 - Word-document of Pdf-document;
2. Een overzicht van de begrotingsreserves van alle ministeries en begrotingsfondsen (inclusief beginstand, mutaties debet, mutaties credit en eindstand jaar t):
 - Twee maanden na afloop van het verslagjaar;
 - In Excel-format;
3. De artikelrealisaties uit de IBOS-realisatiedatabase:
 - 18 maart jaar t+1;
 - In Excel-format;
 - Moet aansluiten op de Slotwet van de Rijksoverheid (op hoofdstukniveau);
4. De rekening-courantverhoudingen van de Rijkshoofdboekhouding met derden:
 - 1 maart jaar t+1;
 - In Excel-format;
5. Het overzicht van de kas-transactiecorrecties op de rente inclusief (dis)agio bij uitgifte en aflossing per instrument, meegekochte rente etc. conform het standaard sjabloon hiervoor:
 - 1 maart jaar t+1;
 - Excel-document;
6. Lijst van eenheden die bankieren in de schatkist zodat CBS de lijst van eenheden van een juiste sectorclassificatie kan voorzien en het ministerie van Financiën deze sectorclassificatie in de kwartaal- en jaarleveringen met gegevens over het schatkistbankieren kan gebruiken:
 - 1 februari jaar t (tussentijdse wijzigingen in de lijst geeft het Ministerie aan CBS door waarna CBS deze van de juiste sectorclassificatie voorziet);

- In Excel-format.
- B.9 Additionele gegevens ten behoeve van de EDP-notificaties:
1. Feitelijk financieringssaldo berekend vanuit de financiering (methode 1) en berekend vanuit de begrotingstransacties (methode 2) alsmede de saldi van tweede- en derdenrekeningen, jaarlijks in een vast sjabloon te leveren;
 2. Gedetailleerde informatie over verstrekte en afgeloste leningen, aankoop en verkoop van aandelen en informatie over kwijtscheldingen van leningen in het bijzonder kwijtscheldingen van landen;
 3. Een jaarbestand met uitgaven en niet-belastingontvangsten van de Rijksoverheid (op artikelniveau) uit IBOS-begrotingsdatabase met de meest actuele realisatie van het jaar t-1:
 - Twee maanden na afloop van het verslagjaar;
 - In Excel-format;
 4. Overzicht van staatsgaranties, ingeroepen garanties e.d.:
 - Volgens afgesproken EDP-tijdschema;
 - In Excel-format zoals onderling besproken.

Informatievoorziening van CBS aan het ministerie van Financiën

- B.10 CBS geeft de navolgende informatie aan het ministerie van Financiën op maandbasis:
1. Maandcijfers EFSF, samengesteld door Eurostat en verstuurd aan de lidstaten.
- B.11 CBS geeft de navolgende informatie aan het ministerie van Financiën op kwartaalbasis:
1. Het EMU-saldo voor de gemeenten totaal, de gemeenschappelijke regelingen totaal, de provincies totaal en de waterschappen totaal ten behoeve van de informatievoorziening in het kader van de Wet HOF (Houdbare Overheidsfinanciën) en de Wet Fido (Financiering Decentrale Overheden);
 2. Onderbouwing van de staatsschuld conform EMU-definitie.
- B.12 CBS geeft de navolgende informatie aan het ministerie van Financiën op jaarbasis:
1. Jaarlijkse EMU-enquête van CBS onder de decentrale overheden over het door hen te ramen EMU-saldo van de decentrale overheden met detailinformatie ten behoeve van de informatieverplichtingen van de Wet HOF:
 - Voor 1 februari;
 2. De aandelen van de provincies gezamenlijk, de gemeenten gezamenlijk en de waterschappen gezamenlijk in het EMU-saldo en in de EMU-schuld. Desgewenst informatie over de individuele aandelen van de waterschappen in het EMU-saldo en de EMU-schuld, waarbij de individuele cijfers mogelijk niet aansluiten op de totaalcijfers:
 - Voor 1 april;
 3. Onderbouwing van de staatsschuld t-1 conform EMU-definitie. Het ministerie van Financiën levert hiervoor ruim twee weken eerder een sjabloon:
 - Voor 1 augustus;
 4. Historische reeksen over EMU-saldo en EMU-schuld met enige detailuitsplitsingen ten behoeve van de historische reeksen in de Miljoenennota. Het ministerie van Financiën levert hiervoor ruim twee weken eerder een sjabloon:
 - Voor 1 augustus;
 5. Onderbouwing van de staatsgaranties, ingeroepen garanties e.d. in de halfjaarlijkse EDP-rapportage aan Eurostat:

- Voor 1 augustus.

Informatievoorziening aan derden

B.13 CBS verzorgt conform artikel 2,1 de gegevensleveringen van het ESR 2010-transmissieprogramma (conform ESR 2010) aan Eurostat. Voor de statistieken van de overheidsfinanciën gaat het daarbij onder meer om de EMU-schuld op kwartaalbasis, de financiële en niet-financiële rekeningen van de overheid op kwartaalbasis, en de niet-financiële rekeningen en belastingen op jaarbasis. Ook is CBS verantwoordelijk voor de gegevensverzameling en de verzending aan Eurostat van de statistische rapportages die voortvloeien uit de Sixpack-richtlijn, bestaande uit maand- en kwartaalcijfers over (delen van) de sector overheid en jaarcijfers over voorwaardelijke verplichtingen. CBS verzorgt ook statistische rapportages aan de OESO, de ECB en het IMF op basis van het ESR 2010 en IMF GFSM 2014. Voor de leveringen aan het IMF levert CBS kwartaal- en jaargegevens (al dan niet via Eurostat) en de bijbehorende metadata in het kader van de Special Data Dissemination Standard (SDDS+). Het ministerie van Financiën krijgt standaard afschrift van de jaarrapportages aan het IMF.

B.14 In afwijking van het gestelde in artikel 2.1 levert het ministerie van Financiën rechtstreeks aan het IMF maandcijfers en de daarbij behorende SDDS-metadata.

